DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)
25. juni 1992 *

I sag C-116/91,

angående en anmodning, som Petersfield Magistrates' Court i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Licensing Authority South Eastern Traffic Area

mod

British Gas plc,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 4, nr. 6, i Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85 af 20. december 1985 om harmonisering af visse bestemmelser på det sociale område inden for vejtransport (EFT L 370, s. 1) og af artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 af 20. december 1985 om kontrolapparatet inden for vejtransport (EFT L 370, s. 8),

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, F. A. Schockweiler, og dommerne G. F. Mancini og J. L. Murray,

generaladvokat: M. Darmon
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe,

* Processprog: engelsk.

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— British Gas plc ved David Vaughan QC, Barrister Andrew Gedds og Solicitor C. E. H. Twiss

— Det Forenede Kongerige ved Assistant Treasury Solicitor John E. Collins, som befuldmægtiget

— Kommissionen for Den Europæiske Fællesskaber ved A. Xavier Lewis og Lucio Gussetti, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at British Gas plc, Det Forenede Kongerige ved Barrister Derrick Wyatt og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 12. marts 1992,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 8. april 1992,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 10. januar 1991, indgået til Domstolen den 23. april s.å., har Petersfield Magistrates' Court i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 4, nr. 6, i Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85 af 20. december 1985 om harmonisering af visse

bestemmelser på det sociale område inden for vejtransport (EFT L 370, s. 1) og af artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 af 20. december 1985 om kontrolapparatet inden for vejtransport (EFT L 370, s. 8).

2 Disse spørgsmål er blevet forelagt i forbindelse med en straffesag mod British Gas plc (herefter benævnt »British Gas«), fordi dette selskab til transport af gods ad landevej har anvendt et køretøj uden fartskriver i strid med section 97(1)(a), i Transport Act 1968, som ændret. I henhold til denne bestemmelse er det ulovligt at anvende et køretøj uden at overholde de betingelser, der er fastsat i fællesskabsforskrifterne om kontrolapparatet (fartskriver).

3 Fartskriveren er et apparat, der registrerer forskellige data vedrørende køretøjets drift, og som således gør det muligt at kontrollere overholdelsen af visse bestemmelser i ovennævnte forordning nr. 3820/85, der fastsætter køretiden, afbrydelser af køretiden og hviletider for førerne af køretøjer, som anvendes til transport af rejsende eller gods.

4 I medfør af bestemmelsen i artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 3820/85, sammenholdt med bestemmelsen i samme forordnings artikel 1, nr. 1, finder denne forordning i princippet anvendelse på al kørsel i Fællesskabet på vej, der er åben for offentlig adgang, med et til person- eller godsbefordring bestemt køretøj i tom eller lastet stand. Imidlertid finder forordning nr. 3820/85 ikke anvendelse på transport med de køretøjer, der er omhandlet i forordningens artikel 4. I henhold til artikel 4, nr. 6, gælder forordning nr. 3820/85 således ikke for transport med »køretøjer, der benyttes af vandbygningsvæsenet eller af vandværker, gas- eller elektricitetsvæsenet, af vejvæsenet, til renovation, af telegraf- og telefonvæsenet, af postvæsenet eller af radio og fjernsyn samt radio- og fjernsynspejlevogne«.

5 I medfør af artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 3821/85 »installeres og anvendes [fartskriveren] i køretøjer, som benyttes til person- eller godsbefordring på vej, og som er indregistreret i en medlemsstat, bortset fra de i artikel 4 ... i forordning (EØF) nr. 3820/85 nævnte køretøjer«.

6 Den 8. juni 1990 blev et British Gas tilhørende køretøj standset i Det Forenede Kongerige, da det medbragte gaskomfurer, varmekedler, gasmålere, cylindre og kasser med affald. Køretøjet var ikke udstyret med fartskriver.

7 British Gas udøver hovedsagelig to typer aktiviteter. Dels etablerer, vedligeholder og driver selskabet et fast forsyningsnet, der skal sikre transport og levering af gas til kunderne. I den forbindelse har selskabet eneret til at levere gas til visse ejendomme. Dels sælger British Gas gasapparaturer (komfurer, varmekedler osv.). Dette sker i konkurrence med andre virksomheder.

8 Størsteparten af de køretøjer, der tilhører British Gas, anvendes udelukkende i forbindelse med en af disse aktivitetstyper til transport af produkter, apparatur og materiel, som er nødvendig for denne aktivitet (herefter benævnt henholdsvis »teknisk materiel« og »marketingprodukter«). Imidlertid anvendes et stort antal biler til transport af såvel teknisk materiel som marketingprodukter. Det køretøj, der blev standset den 8. juni 1990, tilhørte denne sidste kategori.

9 Ved den nationale ret har British Gas gjort gældende, at det pågældende køretøj var et køretøj, der blev anvendt af gasvæsenet som forudsat i artikel 4, nr. 6, i forordning nr. 3820/85. Det skulle derfor være fritaget fra kravet om at være udstyret med en fartskriver i medfør af bestemmelsen i artikel 4, nr. 6, i forordning nr. 3820/85, sammenholdt med bestemmelsen i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 3821/85.

10 Den nationale ret fandt, at den pågældende sag rejste spørgsmål vedrørende fortolkning af fællesskabsretten, og den har derfor besluttet at udsætte sagen, indtil Domstolen har besvaret følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) For så vidt de i artikel 3 i forordning (EØF) nr. 3821/85 og artikel 4, nr. 6, i forordning nr. 3820/85 indeholdte undtagelsesbestemmelser finder anvendelse på køretøjer benyttet af gasvæsenet, finder de da anvendelse på alle godstransportkøretøjer over den angivne vægt, uanset karakteren af den til enhver tid værende last, så længe køretøjerne benyttes af en virksomhed, der bl.a. tilvejebringer eller driver et fast offentligt forsyningsnet som led i virksomhedens fremstilling, transport og distribution af gas, når køretøjerne benyttes i forbindelse med denne virksomhed, herunder til transport af bygnings-, reparations-, vedligeholdelses-, installations- eller forbrugsmateriel vedrørende denne forsyningsvirksomhed og til levering og installation af gasapparatur?

2) Afhænger anvendelsen af disse undtagelsesbestemmelser af karakteren af den last, der transporteres af det i spørgsmål 1) nævnte køretøj på det pågældende tidspunkt, og, i bekræftende fald, omfatter undtagelsen da:

a) køretøjer, der udelukkende benyttes til transport af marketingprodukter?

b) køretøjer, der benyttes til transport af såvel marketingprodukter som teknisk materiel, og har det betydning, om det sker samtidigt eller efter hinanden?

c) køretøjer, der udelukkende benyttes til transport af teknisk materiel?«

11 Hvad nærmere angår hovedsagens faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb samt de skriftlige indlæg for Domstolen henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Første spørgsmål

12 Artikel 4 i forordning nr. 3820/85 fastsætter undtagelser fra den almindelige ordning ifølge denne forordning. Følgelig kan bestemmelsen ikke fortolkes således, at den har virkninger ud over, hvad der er nødvendigt for at sikre beskyttelsen af de interesser, den har til formål at varetage. Endvidere bør rækkevidden af de undtagelser, den foreskriver, bestemmes under hensyntagen til forordning nr. 3820/85's målsætning. Det fremgår således af denne forordnings første betragtning, at muligheden for at fravige fællesskabsforskrifterne ikke bør anfægte de målsætninger, der forfølges på dette område.

13 Vedrørende de interesser, som artikel 4, nr. 6, i forordning nr. 3820/85 har til formål at beskytte, er de i nævnte bestemmelse fastsatte undtagelser baseret på karakteren af de tjenesteydelser, køretøjerne anvendes til. I den henseende fremgår det af opremsningen i artikel 4, nr. 6, i forordning nr. 3820/85, at de af denne bestemmelse omfattede tjenesteydelser alle er generelle tjenesteydelser af almen interesse.

14 Det i artikel 4, nr. 6, i forordning nr. 3820/85 anvendte udtryk »gas-... væsenet« kan ikke, for så vidt som det betegner en generel tjenesteydelse af almen interesse, fortolkes som omfattende andre aktiviteter end sådanne, der vedrører produktion, levering eller distribution af gas, eller vedligeholdelse af de hertil nødvendige installationer. Navnlig kan levering af gasapparatur til husholdninger ikke betragtes som henhørende under »gas-... væsenet« som en generel tjenesteydelse af almen interesse.

15 Desuden ville enhver anden fortolkning af det i artikel 4, nr. 6, i forordning nr. 3820/85 nævnte udtryk »gas-... væsenet« anfægte denne forordnings målsætning.

16 Som det fremgår af første betragtning i forordning nr. 3820/85, er dens formål at harmonisere de nationale bestemmelser på det sociale område inden for vejtransport, at fjerne forskelle, der kan fordreje konkurrencen på dette område, samt at forbedre arbejdsvilkårene og færdselssikkerheden.

17 I tilfælde af, at en virksomhed som f.eks. British Gas, der er ansvarlig for produktion, transport og distribution af gas, fik tilladelse til at transportere gasapparatur til husholdninger med køretøjer, som ikke er udstyret med fartskriver, ville denne virksomhed have en konkurrencemæssig fordel i forhold til alle øvrige virksomheder, der også leverer sådant apparatur.

18 I den henseende har British Gas fremhævet, at de gældende nationale forskrifter indeholder bestemmelser, der modsvarer bestemmelserne i forordning nr. 3820/85 vedrørende køretid, afbrydelser af køretiden og hviletid for førerne af de køretøjer, der tilhører selskabet.

19 Dette argument kan ikke lægges til grund. Forordning nr. 3820/85's anvendelsesområde kan ikke afhænge af eksistensen og indholdet af de nationale lovgivninger. Det må endvidere antages, at selv om førerne af køretøjer tilhørende en virksomhed som f.eks. British Gas er undergivet nationale regler, der modsvarer dem, som findes i forordning nr. 3820/85, ville denne virksomhed have en konkurrencemæssig fordel i forhold til virksomheder, der leverer gasapparatur til husholdninger, hvis den var fritaget fra kravet om at installere og anvende fartskriver i de køretøjer, der anvendes til transport af sådant apparatur. Virksomheden ville nemlig således spare de omkostninger, som er forbundet med at installere og vedligeholde fartskrivere i disse køretøjer, som de andre virksomheder, der leverer gasapparatur til husholdninger, må afholde for deres vedkommende.

20 For øvrigt må det antages, at hvis alle virksomheder, der leverer gasapparatur til husholdninger var fritaget fra kravet om at installere og anvende fartskriver i køretøjer, som anvendes til transport af nævnte apparatur, ville dette medføre en risiko for, at man ikke kan virkeliggøre de to øvrige målsætninger, der skal søges opnået ved forordning nr. 3820/85, nemlig forbedringen af arbejdsvilkårene og færdselssikkerheden.

21 Følgelig må den nationale rets første spørgsmål besvares således, at den undtagelse fra kravet om installation og anvendelse af en fartskriver i køretøjer, som benyttes til person- eller godsbefordring på vej, og som er indregistreret i en medlemsstat, for så vidt angår køretøjer, der anvendes i forbindelse med gasforsyningsvirksomhed, der er fastsat ved bestemmelsen i artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 af 20. december 1985 om kontrolapparatet inden for vejtransport, sammenholdt med bestemmelsen i artikel 4, nr. 6, i Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85 om harmonisering af visse bestemmelser på det sociale område inden for vejtransport, kun finder anvendelse på køretøjer, der på det pågældende tidspunkt i det hele og udelukkende anvendes i forbindelse med fremstilling, forsyning eller distribution af gas samt vedligeholdelse af de hertil nødvendige installationer. Undtagelsen finder derimod ikke anvendelse på køretøjer, som på det pågældende tidspunkt helt eller delvis anvendes til transport af gasapparatur til husholdninger.

Andet spørgsmål

22 I betragtning af svaret på det første spørgsmål er det ufornødent at behandle det andet spørgsmål.

Sagens omkostninger

23 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Petersfield Magistrates' Court ved kendelse af 10. januar 1991, for ret:

Den i artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 af 20. december 1985 om kontrolapparatet inden for vejtransport, sammenholdt med bestemmelsen i artikel 4, nr. 6, i Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85 af 20. december 1985 om harmonisering af visse bestemmelser på det sociale område inden for vejtransport, hjemlede undtagelse fra kravet om installation og anvendelse af en fartskriver i køretøjer, som benyttes til person- eller godsbefordring på vej, og som er indregistreret i en medlemsstat, for så vidt angår køretøjer, der anvendes i forbindelse med gasforsyningsvirksomhed, finder kun anvendelse på køretøjer, der på det pågældende tidspunkt i det hele og udelukkende anvendes i forbindelse med fremstilling, forsyning eller distribution af gas samt vedligeholdelse af de hertil nødvendige installationer. Undtagelsen finder derimod ikke anvendelse på køretøjer, som på det pågældende tidspunkt helt eller delvist anvendes til transport af gasapparatur til husholdninger.

Schockweiler Mancini Murray

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 25. juni 1992.

J.-G. Giraud

Justitssekretær

F. A. Schockweiler

Formand for Anden Afdeling